

Talousvaliokunta

Valtioneuvoston selvitys: E-kirje: Komission tiedonanto EU:n varastointistrategiasta

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston selvitys: E-kirje: Komission tiedonanto EU:n varastointistrategiasta (E 66/2025 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Henri Backman, työ- ja elinkeinoministeriö
- hallitussihteeri Mari Laurén-Häussler, sosiaali- ja terveysministeriö
- erityisasiantuntija Kaisa Lähdepuro, sosiaali- ja terveysministeriö
- neuvotteleva virkamies Ulla Närhi, sosiaali- ja terveysministeriö
- yksikönjohtaja Aki Laiho, Huoltovarmuuskeskus
- yksikön päällikkö Timo Mauriala, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea
- johtava asiantuntija Markku Rajamäki, Elinkeinoelämän keskusliitto ry
- valmiuspäällikkö Eero Alaluusua, Elintarviketeollisuusliitto ry
- johtaja Jari Kostama, Energiateollisuus ry
- erityisasiantuntija Mari Sirviö, Lääketeollisuus ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- puolustusministeriö
- maa- ja metsätalousministeriö
- liikenne- ja viestintäministeriö

VALTIONEUVOSTON SELVITYS

Ehdotus

Euroopan komissio antoi 9.7.2025 tiedonannon: Euroopan varastointistrategia: EU:n aineellisen kriisivarautumisen vahvistaminen (KOM(2025) 528 lopullinen). Samalla komissio antoi tiedonannon EU:n lääketieteellisiä vastatoimia koskevasta strategiasta (KOM(2025) 529 lopullinen),

Valiokunnan lausunto TaVL 44/2025 vp

josta valtioneuvosto antaa erillisen E-kirjelmän. Strategioiden tarkoituksena on parantaa välttämättömien hyödykkeiden saatavuutta kriisien aikana.

Varastointistrategia sisältyy EU:n varautumisunionistrategiaan, josta valtioneuvosto on antanut selvitykset E 35/2025 vp ja E 32/2024 vp.

Komissio on esitellyt tiedonannon varastointistrategiasta varautumista, toimintakykyä ja selviytymiskykyä tulevien kriisien varalta käsittelevässä neuvoston ad hoc –työryhmässä 17.7.2025. Samassa yhteydessä käytiin alustava näkemystenvaihto. EU-puheenjohtajamaa Tanska on ilmoittanut, ettei tiedonannosta laadita neuvoston päätelmiä.

Varastointistrategiassa ei avata siihen kuuluvien yksittäisten ehdotusten tarkempia yksityiskoh-
tia. Varsinaisiin ehdotuksiin otetaan kantaa, kun komissio on antanut ehdotukset.

Valtioneuvoston kanta

Suomi tukee ehdotusta varastointistrategian luomiseksi. Suomen näkemyksen mukaan EU-tason huoltovarmuuden ja materiaalisen varautumisen kehittämisen tulisi olla strategista ja perustua EU-tasolla tunnistettuihin haavoittuvuuksiin, uhkiin ja riskeihin. (E 35/2025 vp)

Suomi pitää tärkeänä, että EU-tason varmuusvarastointiratkaisuilla ei heikennetä kansallista varmuus-, velvoite- ja turvavarastointijärjestelmää, joka osaltaan tukee sekä valtion että suomalaisen kriittisten toimijoiden resilienssiä. (E 35/2025 vp)

Suomi edistää kokonaisvaltaista huoltovarmuusajattelua EU:ssa sisältäen materiaalisen varautumisen lisäksi myös jatkuvuuden hallinnan ja osaamiskysymykset. (E 180/2022 vp)

Suomi katsoo, että komission esittämä EU:n varastointistrategia ja siinä esitetyt toimenpiteet ovat kannatettavia ja tarpeellisia. Suomi korostaa strategian tehokkaan toimeenpanon ja sen seurannan merkitystä. Kyse on laaja-alaisesta strategiasta, jossa tunnistetaan varastoinnin ja materiaalisen varautumisen merkitys EU-tasolla. Strategian yleistä tavoitetta parantaa tarvikkeiden saatavuutta kaikissa turvallisuustilanteissa voidaan pitää hyvänä. Suomen kannalta on tärkeää, että EU:n ja muiden jäsenvaltioiden huoltovarmuuden ja varautumisen taso paranee strategian avulla, mikä tukee ja täydentää osaltaan myös Suomen kansallista huoltovarmuutta ja varautumista.

Suomi pitää tärkeänä, että strategia huomioi jäsenvaltioiden ensisijaisen vastuun omasta materiaalisesta varautumisestaan ja varastointijärjestelyistään. Suomi pyrkii jatkotyössä varmistamaan, että strategian toimilla tuetaan ensisijaisesti jäsenvaltioiden toimenpiteitä sekä logististen haavoittuvuuksien tunnistamista. Kansallisen varautumisen pitää jatkossakin olla ensisijaista. EU-tason yhteisvarastointi voi täydentää ja tuottaa lisäarvoa, mutta se ei voi korvata kansallista varautumista.

Suomen näkemyksen mukaan erityisesti EU-tasolla varastoitavien yhteisten resurssien tulisi perustua strategiseen kehittämistyöhön sekä tunnistettuihin haavoittuvuuksiin, uhkiin ja riskeihin. Haavoittuvuudet tulisi luokitella EU:n ulkopuolisiin toimijoihin muodostuviin riippuvuuksiin sekä EU:n jäsenvaltioiden keskinäisiin riippuvuuksiin. EU:n materiaalisen varautumisen tulisi

Valiokunnan lausunto TaVL 44/2025 vp

ensi sijassa vastata unionin ulkoisiin riippuvuuksiin. Materiaalisen varautumisen kehittäminen tulee olla linjassa EU:n tulevan kokonaisvaltaisen riski- ja uhka-arvion kanssa.

Suomi pitää keskeisenä kestävien ratkaisujen luomista EU:n toimesta varastoitavien materiaalien kiertoon ja kierrätykseen. Suomi katsoo, että suurten vanhenevien materiaalien riittävän nopea kierto kulutuksessa ja kierrätys voi olla haastavaa, ellei hyväksytä tai kehitetä lainsäädäntöä ja toimintamalleja, joissa osa materiaalista kierrätetään tai hävitetään hallitusti ja kestäväällä tavalla.

Suomi korostaa myös harjoittelun merkitystä materiaalisessa varautumisessa. Harjoituksissa voidaan muun muassa testata varastojen käyttöönottoa ja syventää eri toimijoiden yhteistyötä.

Suomi katsoo, että varastointistrategian peruseriaatteet olisi syytä huomioida läpileikkaavasti niissä EU:n säädöshankkeissa ja muissa asiakirjoissa, jotka liittyvät varastointiin tai laajemmin materiaaliseen varautumiseen.

Lähtökohtaisesti varastointistrategian mukaiset toimet toteutetaan olemassa olevien resurssien puitteissa, ja siksi hallinnollisen taakan hillitsemiseen on syytä kiinnittää huomioita strategian toimeenpanossa.

Tulevaa EU:n monivuotista rahoituskehystä (2028-34) koskeviin ehdotuksiin otetaan kantaa osana rahoituskehyksiin liittyvää kannanmuodostusta.

Strategiassa on yksilöity seuraavat seitsemän keskeistä EU:n toiminnan alaa, joita koskevia yksityiskohtaisempia kantoja esitetään asianomaisen otsikon alla:

1. Jäsenvaltioiden ja EU:n välisen koordinaation parantaminen

Suomi tukee komission ehdotusta EU:n varastointiverkoston perustamista. Suomi jakaa verkoston kautta omia parhaita materiaaliseen varautumiseen liittyviä käytäntöjään ja vaikuttaa osaltaan EU:n ja jäsenvaltioiden nykyisten käytäntöjen kehittämiseen ja uusien luomiseen.

Suomi korostaa, että luottamus ja luottamuksellisuus ovat tiedonvaihdossa tärkeitä. Turvallinen tiedonvaihto edellyttää myös korkeatasoista tietoturvaa. Suomi korostaa, että jäsenvaltioilla pitää olla mahdollisuus joiltakin osin rajoittaa, mitä tietoja omista varastoista välitetään EU:lle ja muille jäsenvaltioille.

Suomi katsoo, että komission tuki jäsenvaltioille yhteishankintakäytäntöjen ja sopimusjärjestelyiden kautta on perusteltua ja kannatettavaa. Yhteisten varastoitavien materiaalien osalta olisi tärkeää keskittyä sellaisiin resursseihin, joiden tarpeeseen liittyvät uhkat ovat epätodennäköisiä, mutta joista aiheutuvat vaikutukset ovat laajoja ja vakavia uhkien toteutuessa (high risk – low probability). Lisäksi tulisi huomioida erityisesti sellaiset materiaalit, joille ei ole normaalioloissa ole käyttöä. Suomelle on tärkeää, että EU-tason strategiset varastot ja yhteishankinnat eivät aiheuta kohtuutonta taloudellista taakkaa pienemmille jäsenvaltioille.

Valiokunnan lausunto TaVL 44/2025 vp

2. Ennakointi ja strateginen suunnittelu

Suomi suhtautuu myönteisesti kokonaisvaltaisen uhka- ja riskiarvion laatimiseen EU-tasolla säännöllisesti. Olemassa olevia riskiarvioita ja tiedustelutietoa tulee pystyä hyödyntämään paremmin ja sen tulee tukea poliittista päätöksentekoa. Käyttämällä riittävän laaja-alaisia skenaarioita voidaan varmistaa parempi yhteinen ymmärrys uhkista ja riskeistä EU-tasolla. (E 35/2025 vp)

Suomi korostaa päivittyvän ja ajantasaisen toimintaympäristöanalyysin sekä kokonaisvaltaisen riski- ja uhka-arvion merkitystä varastoinnin ja laajemmin materiaalsen varautumisen suunnittelussa. Nämä olisivat pohja, jolle tulevaisuudessa voitaisiin rakentaa varastointistrategiassa ehdotetut minimi- ja tavoitetasot EU:ssa varastoitaville kriittisille tuotteille ja materiaaleille.

3. Puutteiden korjaaminen EU:n strategisen varastoinnin avulla

Suomi katsoo, että EU-tason materiaalsen varautumisen kehittämisen tulee olla pitkäjänteistä ja strategista. Tässä syystä olemassa olevien varastojen toiminnan ja rahoituksen jatkuvuuden turvaaminen on keskeistä. Pelastuspalvelumekanismien yhteyteen perustetut EU-tason rescEU-valmiusvarastot voidaan nähdä esimerkkinä toimivasta käytännöstä, joka on jo tuonut lisäarvoa sekä EU:n että kansallisella tasolla. Suomi on tästä yksi konkreettinen esimerkki.

Suomi pitää tärkeänä analysoida olemassa olevia rescEU-varastoja ja näiden kokemusten perusteella tunnistaa keskeisiä kehittämiskohteita, säädöksiä ja muita ja toimintaa rajoittavia tekijöitä sekä kansallisella että EU-tasolla. Erityistä huomiota tulisi jatkotyössä kiinnittää esimerkiksi eri maissa sijaitsevien rescEU-kapasiteettien yhteistyöhön, yhteentoimivuuteen, hankintaprosesseihin, varastojen kiertoon ja materiaalien kierrätykseen. RescEU:n alla tehtävän varastoinnin keskeytyksen ja jatkuvuuteen tulee kiinnittää huomiota.

Yhteisten varastojen ja suorituskykyjen ulottamista uusille osa-alueille tulee tarkastella strategisesti ja EU-lisäarvon pohjalta, esimerkiksi liittyen ympäristövahinkojen- ja öljyntorjuntaan, merikaapeleiden korjaukseen ja siviiliviranomaisten poikkeusolojen materiaalsen varautumiseen. Suomi korostaa, että rescEU:n kehittäminen tulee linkittää tiiviisti pelastuspalvelumekanismisäädöksen uudistamisesta aloitettaviin neuvotteluihin.

4. Vankan, yhteentoimivan liikenne- ja logistiikkainfrastruktuurin tehostaminen

Hätätapauksien tai kriisitilanteiden (ml. mahdollinen sotilaallinen konflikti) varalta on keskeistä turvata logististen järjestelmien toimivuus sekä sopia, miten kuljetukset hoidetaan mahdollisista yhteisvarastoista. Suomi pyrkii jatkotyössä varmistamaan, että pohjoisten ja etulinjassa olevien jäsenvaltioiden erityinen haavoittuvuus logistisesti erityisesti poikkeusoloissa ja aseellisen konfliktin aikana otetaan huomioon.

Suomi katsoo, että kaksoiskäytön huomioiminen liikennehankkeiden mitoituksessa sekä investointien priorisoinnissa ja rahoituksessa on perusteltua. Kaksoiskäytön lisäksi liikennejärjestelmäsuunnittelussa on tärkeää huomioida vaihtoehtoiset reitit ja korjauskyvykyys.

Valiokunnan lausunto TaVL 44/2025 vp

5. Siviili- ja sotilasviranomaisten yhteistyön parantaminen

Suomi tukee strategian linjausta siviili- ja sotilasyhteistyön kehittämiseksi ja synergian löytämiseksi myös materiaalisessa varautumisessa esimerkiksi parhaiden käytäntöjen jakamisen kautta. Kaksikäyttöelementtien ja -tuotteiden aiempaa parempaa hyödyntämistä tulee tarkastella laaja-alaisesti eri sektoreilla ja huomioida myös mahdollisten uusien EU-tason kapasiteettien kehittämistyössä soveltuvin osin.

6. Julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyön edistäminen

Suomi pitää tärkeänä, että yksityisen sektorin toimijat otetaan mukaan EU-tason varautumisen vahvistamiseen kattavasti eri sektoreilla, koska ne omistavat valtaosan kriittisestä infrastruktuurista ja hoitavat suurimman osan varautumiselle keskeisistä palveluista, tuotannosta ja toimitusketjuista. Uuhiin vastaamiseksi harjoittelu ja tiedonvaihto yksityisen sektorin kanssa ja jäsenvaltioiden välillä on tärkeää. (E 35/2025 vp)

7. Yhteistyön edistäminen ulkoisissa toimissa ja kansainvälisissä kumppanuuksissa.

Suomi korostaa kansainvälisen yhteistyön ja sen kehittämisen merkitystä materiaalisessa varautumisessa. Lisäksi yhteistyö sekä toiminta kansainvälisissä järjestöissä ja niiden kanssa on keskeinen osa globaalia riskienhallintaa.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

EU:n varastointistrategian tausta ja tavoitteet

EU:n varastointistrategian tavoitteena on vahvistaa EU:n materiaalista varautumista ja turvata välttämättömien hyödykkeiden, kuten ruoan, veden, öljyn, polttoaineiden ja lääkkeiden, saatavuus kriisitilanteissa. Sen avulla pyritään myös kehittämään EU:n jäsenvaltioiden sekä sotilaallisen ja yksityisen sektorin toimijoiden yhteistyötä varastoinnissa. Strategian taustalla ovat EU:n muuttunut turvallisuusympäristö sekä erityisesti Venäjän hyökkäyssodan ja Covid 19 -pandemian laajat yhteiskunnalliset vaikutukset sekä vaikutukset alihankintaketjuihin ja välttämättömien hyödykkeiden saatavuuteen.

EU:n varastointistrategia perustuu maaliskuussa 2025 hyväksytyyn varautumisunionistrategiaan ja presidentti Niinistön varautumista koskevan raportin suosituksiin. Lisäksi varastointistrategialla on kiinteä yhteys EU:n lääketieteellisiä vastatoimia koskevaan strategiaan (COM(2025) 529 final) sekä unionin pelastuspalvelumekanismista ja unionin tuesta terveysuhkiin varautumiseksi ja vastaamiseksi annettuun asetusehdotukseen (COM(2025) 548 final), joka sisältää muun muassa rescEU-varastoja koskevat säännökset.

Strategian keskeisten linjausten arviointia

EU:n varastointistrategiassa tunnistetaan laaja-alaisesti varastoinnin ja materiaallisen varautumisen merkitys EU:ssa. Talousvaliokunta pitää valtioneuvoston e-kirjeen ja asiantuntijalausuntojen

Valiokunnan lausunto TaVL 44/2025 vp

tavoin varastointistrategiaa tarpeellisena ja sen tavoitteita pääosin kannatettavina sekä kiinnittää huomiota erityisesti seuraaviin kysymyksiin:

Valiokunta korostaa materiaalisen varautumisen merkitystä yhteiskunnan kriittisten toimintojen turvaamisen näkökulmasta. Varastot ovat merkittävä, mutta toisaalta vain yksi keino muiden materiaalistien varautumistapojen joukossa, minkä vuoksi EU:n varastointistrategiassa tulee huomioida myös esimerkiksi varastoitavien materiaalien tuotantoon, yhteiskunnan kriittisten toimintojen jatkuvuuteen sekä osaamiseen liittyvät näkökohdat. Tämä on keskeistä pitkäkestoisissa kriiseissä. Talousvaliokunta toteaa, että erilaisia EU:n varautumista koskevia toimenpiteitä suunniteltaessa, valmisteltaessa ja toteutettaessa on huolehdittava tarkasti siitä, että ne muodostavat toimivan ja johdonmukaisen kokonaisuuden, joka huomioi parhaalla mahdollisella tavalla myös olemassa olevat kansalliset ja sektorikohtaiset varautumisrakenteet.

Valiokunta viittaa EU:n varautumisstrategiaa koskevaan Suomen kantaan (E 35/2025 vp) ja toteaa, että EU-tason huoltovarmuuden ja materiaalisen varautumisen kehittämisen pitää olla pitkäjänteistä ja strategista sekä perustua EU-tasolla tunnistettuihin haavoittuvuuksiin, uhkisiin ja riskeihin. EU:n materiaalisen varautumisen tuleekin olla linjassa EU:n tulevan kokonaisvaltaisen riski- ja uhka-arvion kanssa. Tältä osin valiokunta kiinnittää huomiota asiantuntijalausunnoissa esitettyyn huoleen, jonka mukaan yhteensovittaminen voi osoittautua strategiaa toteutettaessa haasteelliseksi, koska kokonaisvaltaiset riski- ja uhka-arviot valmistuvat vasta vuoden 2026 aikana.

Talousvaliokunta yhtyy useissa asiantuntijalausunnoissa esitettyyn näkemykseen, jonka mukaan EU-tason varautumisen tulee ensisijaisesti vastata unionin ulkoisiin riippuvuuksiin. Komission ja jäsenvaltioiden toimesta on kuitenkin tarpeen kartoittaa eurooppalaisia kriittisten tarvikkeiden valmistajia, tunnistaa tuotantoon liittyviä kapeikkoja sekä luoda yhteisiä ratkaisuja niiden poistamiseksi. On myös tärkeää, että huoltovarmuuteen liittyvissä hankinnoissa pyritään hyödyntämään yksittäistä jäsenmaata suurempaa hankintakapasiteettia paremman saatavuuden ja hinnan saavuttamiseksi.

Talousvaliokunta korostaa valtioneuvoston ja asiantuntijalausuntojen tavoin, että kullakin jäsenmaalla on vastuu omasta varautumisestaan ja jäsenvaltioiden kansallisen varautumisen pitää jatkossakin olla ensisijaista. Valiokunta toteaa, että EU-tason varmuusvarastoinnin tulee olla kansallista varautumista täydentävää, eikä sitä koskevilla ratkaisuilla tai siihen liittyvällä sääntelyllä saa heikentää Suomen kehittyntä kansallista varmuus-, velvoite- ja turvavarastointijärjestelmää. Suomen tulee jatkovalmistelussa korostaa myös elinkeinoelämän ja järjestöjen tärkeää roolia varautumisessa. Lakisäätöisen varautumisvelvoitteen ohella sopimusperusteisella ja vapaaehtoisella varautumisella ja siihen liittyvällä julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöllä on keskeinen merkitys.

Talousvaliokunta kannattaa valtioneuvoston tavoin ehdotusta EU:n varastointiverkoston perustamisesta. Varastointiverkoston tarkoituksena on helpottaa jäsenmaiden välistä materiaalisesta varautumiseen liittyvää yhteistyötä ja esimerkiksi parhaiden käytänteiden jakamista jäsenmaiden kesken. Turvallisen varastoinnin varmistamiseksi on kuitenkin voitava varmistua siitä, että kaikkia varastointiin liittyviä yksityiskohtaisia tietoja ei ole velvollisuutta luovuttaa verkoston käyttöön. Valiokunta toteaa, että muiden jäsenmaiden nykyistä suuremmat panostukset kansalliseen

Valiokunnan lausunto TaVL 44/2025 vp

varautumiseensa tukisivat koko unionin varautumista ja täydentäisivät näin myös Suomen kansallista varautumista.

Asiantuntijalausunnoissa todetaan, että jäsenvaltioiden tiiviimpi yhteistyö todennäköisesti mahdollistaisi nykyistä kustannustehokkaamman varastoinnin, koska varastointiin liittyvät kustannukset jakautuisivat eri toimijoille. Samalla tulisi kuitenkin huolehtia siitä, että varastoinnin taakanjako ja varastojen käyttöönoton jakoperiaatteet ovat oikeudenmukaiset. Koska yhteisiä varastoja sijaitsee myös Suomen ulkopuolella, on olennaista varmistua siitä, että varastojen käyttöönottoon ja logistiikkaan liittyvät ratkaisut ovat toimivia. Suomen maantieteellisen sijainnin vuoksi keskeisiä ovat esimerkiksi varastoitujen hyödykkeiden kuljetuksiin ja kuljetuskapasiteettiin liittyvät kysymykset. Asiantuntijalausuntojen mukaan osana EU:n pelastuspalvelumekanismia toimivat rescEU-valmiusvarastot ovat esimerkki hyvin toimivasta EU:n yhteisestä varastointijärjestelmästä. Suomen alueelle on sijoitettu kaksi EU:n rahoittamaa rescEU-valmiusvarastoa.

Talousvaliokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että varastoinnin piirissä olevat välttämättömät hyödykkeet ovat ominaisuuksiltaan ja käyttötarkoituksiltaan hyvin erilaisia, ja niiden erityispiirteet tulee ottaa huomioon varastointia koskevissa säännöksissä ja päätöksissä sekä näiden säännösten ja päätösten toimeenpanossa. Tästä syystä esimerkiksi lääkkeiden ja lääkinnällisten laitteiden varastoinnista on säädetty erikseen. Lisäksi on tärkeää huomioida hyödykkeiden arvoketjut kokonaisuudessaan sekä kunkin hyödykkeen osalta erityisesti arvoketjun kriittisimmät osat. Esimerkiksi elintarvikkeiden osalta häiriöt arvoketjun loppupäässä eli lähimpänä kuluttajaa aiheuttavat tyypillisesti eniten haittaa yhteiskunnan toiminnalle. Lisäksi EU:n varastoinnissa tulee huomioida jäsenmaiden rajat ylittävät riippuvuudet, jotka liittyvät muun muassa logistiikan, tietoliikenteen ja energianjakelun toimivuuteen sekä niitä koskevan infrastruktuurin ja laitteiden korjauskapasiteetin vahvistamiseen. Valiokunta korostaa valtioneuvoston tavoin harjoittelun keskeistä merkitystä erityisesti varastojen käyttöönoton osalta ja toteaa, että myös toiminnan kannalta keskeisten yksityisten toimijoiden on välttämätöntä olla tiiviisti mukana näissä harjoituksissa sekä varastointiin liittyvässä tietojenvaihdossa.

Valiokunta pitää valtioneuvoston tavoin tärkeänä, että varastoitavien materiaalien kiertoon kehitetään EU:n tasolla kestävätkä ratkaisut, jotta voidaan varmistua varastojen ajantasaisuudesta. Samalla on huolehdittava siitä, ettei varastoitujen hyödykkeiden kierrätys haittaa markkinoiden normaalia toimintaa. Esimerkiksi Suomen kaltaisilla pienillä markkinoilla suurten materiaalmäärien myyminen markkinoille nopeassa aikataulussa voi aiheuttaa vakavia markkinahäiriöitä.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Talousvaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.

Valiokunnan lausunto TaVL 44/2025 vp

Helsingissä 13.11.2025

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Vilhelm Junnila ps
varapuheenjohtaja Pauli Aalto-Setälä kok
jäsen Kaisa Garedeu ps
jäsen Lotta Hamari sd
jäsen Hilikka Kemppi kesk
jäsen Miapetra Kumpula-Natri sd
jäsen Timo Mehtälä kesk
jäsen Matias Mäkynen sd
jäsen Merja Rasinkangas ps
jäsen Oras Tynkkynen vihr
jäsen Heikki Vestman kok
jäsen Sinuhe Wallinheimo kok
varajäsen Hanna Laine-Nousimaa sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Johanna Rihto-Kekkonen